

سخنگوی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در گفت‌وگو با «ایران»

از نقش دولت، مردم و نیروهای نظامی در مقابله با تجاوز دشمن می‌گوید

پنج میدان فعال در دفاع ملی ایرانیان

• گفت‌وگو •

علی عوض خواه / گروه سیاسی: همزمان با فرارسیدن روز صنعت دفاعی، «ایران» در گفت‌وگویی با سردار رضا طلایی نیک، سخنگوی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به بررسی ابعاد مختلف قدرت دفاعی جمهوری اسلامی ایران و عوامل مؤثر در موفقیت نیروهای مسلح در جنگ رمضان پرداخته است. سردار طلایی نیک در این گفت‌وگو با تشریح دلایل پاسخ سریع و قاطع نیروهای مسلح به تجاوز دشمن در اولین روزهای جنگ، نقش تدابیر پیشینی قرارگاه مرکزی حضرت خاتم‌الانبیا، ساسختر فرماندهی جهادی، اتکا به الگوی دفاع نامتقارن و ذخایر راهبردی را در خنثی‌سازی محاسبات دشمن مورد توجه قرار داده و بر اهمیت پیوستگی میان میدان نظامی، اجتماعی، پشتیبانی، دیپلماسی و رسانه در شکل‌گیری قدرت دفاعی ایران تأکید کرده است. سخنگوی وزارت دفاع و

مردم ایران در یک سال گذشته دو جنگ بزرگ را با موفقیت پشت سر گذاشتند. اینکه دشمن در رسیدن به اهداف اعلامی ناکام ماند ناشی از چه عواملی می‌دانید. با وجود تروور فرمانده کل قوا و تعدادی از فرماندهان عالی‌رتبه، ساختار دفاعی کشور به هم نریخت و خیلی زود نیروهای مسلح پاسخ به تجاوزان را شروع کردند. پیش‌زمینه‌های این آمادگی و هماهنگی کجاه بود؟

پاسخ قاطع و بدون فاصله نیروهای مسلح به تجاوز دشمنان در جنگ رمضان، به عوامل گوناگون و درهم‌نیده‌ای مرتبط بود و مجموعه‌ای عوامل در کنار یکدیگر موجب شد واکنش نیروهای مسلح همچون یک اسلیمی ایران در همان ساعات و روز اول جنگ، سریع، قاطع و بدون وقفه باشد. این سرعت عمل و پاسخ مؤثر، نتنها محاسبات دشمن را تحت تأثیر قرار داد، بلکه موجب شگفتی دشمن و محیط بین‌المللی از واکنش قاطع و بی‌درنگ نیروهای مسلح در آغاز جنگ رمضان شد. در واقع، یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های عملکرد دفاعی ایران در ابتدای جنگ، این بود که نیروهای مسلح اجازه ندادند دشمن بتواند از عنصر غافلگیری برای ایجاد یک برتری پایدار استفاده کند و بلافاصله ظرفیت‌های دفاعی و نهاجمی کشور در برابر تجاوز به کار گرفته شد.

عوامل مهمی را که موجب سرعت عمل و پاسخ مؤثر نیروهای مسلح در روز اول تجاوز دشمن به ایران اسلامی شد، می‌شود به عوامل راهبردی مانند تدابیر پیشینی قرارگاه خاتم‌الانبیا به عنوان قرارگاه اصلی جنگ و فرماندهی جهادی و چندانیه اثبات در نیروهای مسلح، اتکا به الگوی دفاع نامتقارن و ذخایر راهبردی و همچنین کاربست تجربیات گذشته اطلاق کرد. این مجموعه از عوامل، در کنار یکدیگر یک ظرفیت دفاعی ایجاد کرده بود که در زمان وقوع تجاوز می‌توانست بدون نیاز به ایجاد ساختارهای جدید یا اتخاذ تصمیم‌های اساسی از نقطه صفر، وارد مرحله اجرا شود. به بیان دیگر، بخشی از پاسخ سریع نیروهای مسلح، محصول آمادگی‌هایی بود که پیش از آغاز جنگ و بر اساس شناخت تهدیدات احتمالی و تجربه‌های گذشته ایجاد شده بود.

برآیند آمادگی‌ها، تجربیات، نظام فرماندهی جهادی و اتکا به الگوی دفاع نامتقارن، برگرفته از تدابیر امام شهید و همچنین وجود رزمندگان شجاع، مؤمن و فداکار، با اتکا به فرماندهی انقلابی و هوشمند در ارتش و سپاه و راهبری قرارگاه مرکزی حضرت خاتم‌الانبیا به کار گرفته شود.

در حقیقت، آنچه در میدان به عنوان پاسخ سریع و قاطع مشاهده شد، حاصل یک عنصر منفرد نبود، بلکه نتیجه اتصال و هم‌افزایی میان آمادگی‌های پیشینی، تجربه فرماندهان و رزمندگان، ساختار فرماندهی و روحیه جهادی و انقلابی حاکم بر نیروهای مسلح بود. همین پیوستگی موجب شد ظرفیت‌های موجود در ارتش و سپاه به یک مسیر هماهنگ و با راهبری قرارگاه مرکزی حضرت خاتم‌الانبیا به کار گرفته شود.

رئیس جمهوری بارها تأکید کرده‌اند که هر چه لازم باشد به نیروهای مسلح کشور کمک خواهند کرد. محاسبات و کمک‌های دولت چه نقش یا سهمی در پیروزی‌های نظامی داشت؟

پنج میدان مرتبط و مکمل در روند و سرنوشت جنگ تحمیلی رسوم قابل ارزیابی است. بررسی جنگ صرفاً از زاویه میدان نظامی، نمی‌تواند تصویر کاملی از آنچه در طول این نبرد انشاق افتاد ارائه کند. در واقع، جنگ علاوه بر میدان نظامی، در عرصه‌های اجتماعی، پشتیبانی، دیپلماسی و رسانه نیز دنبال شد و موفقیت در هر یک از این عرصه‌ها بر سایر عرصه‌ها تأثیر مستقیم داشت.

در واقع، میدان نظامی، میدان اجتماعی، میدان پشتیبانی، میدان دیپلماسی و عرصه رسانه، پنج میدان مکمل در پیشبرد قدرت دفاعی ملت ایران بودند. لذا دولت در پشتیبانی نیروهای مسلح و اداره کشور و به‌ویژه تأمین معیشت، نقش تعیین‌کننده در حفظ مقاومت ملی و پیشبرد اهداف دفاعی داشت. در چنین شرایطی، اداره کشور صرفاً یک وظیفه اداری و اجرایی نبود، بلکه بخشی از فرآیند مقاومت ملی محسوب می‌شد. استمرار فعالیت‌های کشور، تأمین نیازهای مردم، پشتیبانی از نیروهای مسلح و حفظ جریان عادی امور تا حد امکان، همگی به حفظ ظرفیت مقاومت در برابر دشمن کمک می‌کرد.

رئیس جمهوری به‌طور خاص همواره بر پشتیبانی مؤثر از دفاع ملت ایران و نیروهای مسلح تأکید داشتند و متناوب با مقدرات

این موضوع نشان‌دهنده توجه ایشان به استفاده حداکثری از ظرفیت‌های علمی، فناوریانه و صنعتی کشور بود. در چنین اگویی، وزارت دفاع صرفاً یک مجموعه تولیدکننده و تأمین‌کننده تجهیزات نیست، بلکه می‌تواند به عنوان حلقه اتصال میان نیروهای مسلح، مراکز علمی، شرکت‌های دانش‌بنیان و بخش خصوصی عمل کند و ظرفیت‌های متنوع کشور را در مسیر بازهای دفاعی قرار دهد.

اقتصادی‌تر شدن هزینه‌های تولید و تأمین تسلیحات و تجهیزات دفاعی، از تأکیدات مدیریتی شهید نصیرزاده بود و امام شهید در آخرین دیدار شهید نصیرزاده، که چند هفته قبل از شهادت ایشان انجام شد، ابراز رضایت و خرسندی ویژه‌ای از عملکرد وزارت دفاع و شهید نصیرزاده داشتند که بعد از

این شرفیابی وزیر دفاع به محضر امام شهید، این رضایت و خرسندی به‌طور کتبی نیز به وزارت دفاع ابلاغ شد. این موضوع در کنار سایر اقدامات صورت‌گرفته در دوره وزارت شهید نصیرزاده، تصویری از رویکرد مدیریتی ایشان ارائه می‌کند: رویکردی که در آن افزایش توان دفاعی، ارتقای کیفیت تجهیزات، استفاده از ظرفیت‌های داخلی و در عین حال اقتصادی‌تر شدن فرآیند تولید و تأمین، در کنار یکدیگر دنبال می‌شدند.

نقش بهیرو لایسی، مردم، رزمندگان و مجموعه دولت و حاکمیت در موفقیت‌های ایران برای ناکام کردن دشمنان قابل تبیین است. با تحقق مقاومت ملی و شکست‌ناپذیر

در ایران بر محور رهبری و حضور میدانی مردم، رزمندگان و دولت، محاسبات مادی و دشمن به‌شدت تغییر کرد. در واقع، دشمن با محاسباتی وارد میدان شد، اما آنچه در میدان واقعی با آن مواجه شد، ترکیبی از مقاومت نظامی، حضور اجتماعی، پشتیبانی دولتی و اراده ملی بود که محاسبات اولیه را تحت تأثیر قرار داد.

ثمره مقاومت ملی و شکست‌ناپذیر ایران، با اتکا به هم‌افزایی بین قابلیت‌های نیروهای مسلح، مردم، دولت و حاکمیت و تبعیت از رهبری، موجب ارتقای ایمان، اتحاد مقدس، روحیه پیروزی، یکپارچگی میادین و جهاد همه‌جانبه در کشور شد که ثمره نهایی آن ارتقای عناصر قدرت ملی ایران و شکست‌های پیاپی و ناگاهی‌های دشمن شد. بنابراین، مقاومت ملی را باید فراتر از مقیاس در میدان نظامی تعریف کرد؛ چراکه این مقاومت مجموعه‌ای از ظرفیت‌های اجتماعی، سیاسی، مدیریتی، دفاعی و معنوی را در کنار یکدیگر قرار داد و موجب شد کشور بتواند در برابر فشارهای گسترده دشمن ایستادگی کند.

یکی از اضعاف قدرت ملی حضور قشرهای مختلف مردمی در میدان‌ها و خیابان‌ها بود. به لحاظ روانی این حضور آیا تأثیری در عملکرد نیروهای مسلح پیدا کرد؟

عمق قدرت دفاعی ایران به حضور مردم برمی‌گردد. در واقع، پیوستگی بین میدان نظامی با میدان اجتماعی، از اضعاف ارتقای قدرت دفاعی ملت ایران در جنگ رمضان بود. حضور اقشار گوناگون با سنن متفاوت و پیوسته و بی‌وقفه در میادین اجتماعی که امام شهید با تعبیر زیبای «مدرسه بودند، موج ارتقای روحیه ملی و انگیزه‌های قوی‌تر رزمندگان نیروهای مسلح و همچنین پیشبرد اهداف مقاومت پیروز شد.

این حضور اجتماعی، علاوه بر آثار مستقیم خود در تقویت روحیه عمومی، پیام مهم دیگری نیز داشت و آن این بود که میدان نظامی از جامعه جدا نیست و نیروهای

مسلح خود را در مقابل یک ملت حاضر، همراه و پشتیبان می‌دیدند. از سوی دیگر، دشمن نیز با جامعه‌ای مواجه بود که صرفاً نظاره‌گر جنگ نبود، بلکه در چارچوب ظرفیت‌های اجتماعی و ملی، در برابر فشارهای واردشده مقاومت می‌کرد.

پیوستگی بین میادین نظامی، اجتماعی، خدمت و دیپلماسی و همچنین حوزه رسانه، باید به عنوان ساختار قدرت ملی و الگوی پیروزی ملت ایران صیانت شود. این پیوستگی یکی از مهم‌ترین تجربه‌های جنگ رمضان است و حفظ آن می‌تواند در مواجهه با تهدیدات آینده نیز نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد. قدرت ملی زمانی به حداکثر ظرفیت خود می‌رسد که این میدان‌ها در امتداد یکدیگر عمل کنند و هر یک بتواند ظرفیت‌های دیگری را تقویت کند.

قدرت پاسخ ایران در همان روز ابتدایی جنگ به لحاظ نظامی، چه پیام و تحلیلی برای کشورهای متجاوز و متحدان آنها و البته کارشناسان نظامی داشت؟

غافلگیر شدن دشمن در پاسخ سریع و گسترده به تجاوز در آغاز جنگ رمضان، موجب شگفتی جامعه جهانی شد و نتایج معکوس محاسبات دشمنان در تحمل جنگ به ایران، از همان روزهای آغازین با واکنش قاطع نیروهای مسلح و حضور میدانی مردم و اراده ملی، تحقق یافت. در واقع، پاسخ سریع نیروهای مسلح را باید یکی از اولین نقاط دانست که در آن محاسبات دشمن با واقعیت میدان مواجه شد. دشمن انتظار داشت بتواند با استفاده از برتری اولیه و عنصر غافلگیری، ابتکار عمل را در اختیار بگیرد، اما پاسخ سریع و گسترده نیروهای مسلح این امکان را با چالش مواجه کرد.

در اجلاس وزرای دفاع کشورهای عضو شانگهای که چند ماه قبل به نیات از وزارت دفاع شرکت کردم، در ملاقات‌های دوجانبه و دیدارهای گوناگون با وزرای دفاع برخی از کشورهای عضو شانگهای، تحسین مقاومت پیروز ایران از اظهارات وزرای دفاع در اجلاس و ملاقات‌های دوجانبه بود. این دیدارها و گفت‌وگوها نشان داد که ابعاد مقاومت ایران صرفاً در داخل کشور مورد توجه قرار نگرفته، بلکه در محیط بین‌المللی نیز واکنش و ایستادگی ایران مورد ارزیابی و توجه قرار گرفته است. بویژه در گفت‌وگو با مقام‌های دفاعی کشورهای مختلف، آنچه مورد توجه قرار داشت، توانایی ایران در حفظ مقاومت و استمرار ظرفیت‌های دفاعی در شرایطی بود که دشمن از ظرفیت‌های گسترده‌ای برخوردار بود.

وزارت دفاع به عنوان یکی از ارگان دولت و نیروهای مسلح در شش ماه مقاومت دفاع مقدس رمضان، با سرپرستی سردار ابن‌الرضا و اهتمام همه مدیران و کارکنان این وزارتخانه جهادی، توانستند در پشتیبانی از نیروهای مسلح با همه ظرفیت‌های ممکن نقش آفرین باشند. این نقش‌آفرینی در شرایطی انجام شد که جنگ، نیازهای گسترده و مستمری را در حوزه‌های مختلف دفاعی ایجاد کرده بود و استمرار پشتیبانی از نیروهای مسلح، نیازمند استفاده از تمام ظرفیت‌های موجود در وزارت دفاع و شبکه‌های مرتبط با آن بود.

امروزه دفاع ایران را برای شکست دادن دشمنان، با وجود به کارگیری همه ظرفیت‌های ممکن نظامی، اطلاعاتی، امنیتی و سراسری که در مقیاس یک جنگ جهانی علیه کشور ما انجام شد، ملت و رزمندگان و نیروهای مسلح، رهبری و حاکمیت ایران را تحسین می‌کنند. این نگاه، ناظر به مجموعه‌ای از ظرفیت‌هاست که در طول جنگ در کنار یکدیگر قرار گرفتند: از توان نیروهای مسلح و فرماندهی و رزمندگان گرفته تا حضور مردم، پشتیبانی دولت، ظرفیت‌های حاکمیتی، توان دیپلماسی و نقش رسانه.

و ناظران بی‌طرف و منصف، ایران را پیروز قطعی دفاع مقدس رمضان و آمریکا و رژیم صهیونی و کمک‌کنندگان به آنها را شکست‌خوردگان جنگ اخیر می‌دانند. در این ارزیابی، آنچه اهمیت دارد نتیجه یک عملیات یا یک مقطع خاص از جنگ نیست، بلکه برآیند مجموعه عملکرد ایران در میدان‌های مختلف است؛ مجموعه‌ای که از آمادگی پیشینی نیروهای مسلح آغاز شد، با پاسخ سریع و قاطع به تجاوز ادامه یافت، با حضور مقاومت مردم عمق اجتماعی پیدا کرد، با پشتیبانی دولت و وزارت دفاع استمرار یافت و در عرصه دیپلماسی و رسانه نیز پیگیری شد. برآیند این پنج میدان مکمل، شکل‌گیری یک مقاومت ملی و حفظ قدرت دفاعی کشور در برابر تجاوز گسترده دشمن بود؛ تجربه‌ای که باید به عنوان یکی از مهم‌ترین سرمایه‌های قدرت ملی ایران حفظ و تقویت شود.

سرپرست وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح:

در جنگ رمضان قوی‌تر از جنگ ۱۲ روزه ظاهر شدیم

سردار سید مجید ابن‌الرضا، سرپرست وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، به مناسبت فرارسیدن ۳۱ مرداد و روز صنعت دفاعی، به عنوان سخنران پیش از خطبه‌های نماز جمعه تهران حاضر شد. وی با گرامی‌داشت یاد و خاطره شهدای جنگ رمضان به ویژه قائد شهید امت و شهدای صنعت دفاعی و فرماندهان شهید کشور در دو جنگ تحمیلی اخیر اظهار کرد: «صنعت دفاعی، امروز در نظام اسلامی جلوه‌ای از علم و فناوری، خلافت، ایمان، استقلال و اراده یک ملت است و آنچه ما در صنعت دفاعی می‌بینیم، کوهی است که بخش بزرگی از توانمندی در زیر سطح آن قرار دارد.»

سردار ابن‌الرضا افزود: «دانشگاه‌ها، آزمایشگاه‌های علوم و مراکز تحقیقاتی، شرکت‌های دانش‌بنیان، دانشمندان، مهندسان، کارگران، متخصصان و هزاران جوان ایرانی که امروز به طور شبانه‌روز برای حفظ امنیت و اقتدار ایران تلاش می‌کنند، فقط بخشی از صنعت دفاعی کشور هستند.»

اجازه تجاوز نظامی به سرزمین، استقلال و امنیت کشورمان را نمی‌دهیم

سرپرست وزارت دفاع با اشاره به اهمیت امنیت در کشور، تصریح کرد: «امروز امنیت برای مسائل مهم جامعه، اصل است و زمانی جامعه و خانواده با آرامش زندگی خواهند کرد که امنیت لازم را داشته باشند. دانش‌آموزان زمانی با آرامش درس می‌خوانند که محیط امن داشته باشند، دانشگاه زمانی می‌تواند پژوهش و تحقیق لازم را انجام دهد که کشور

ثبات و امنیت لازم را در خود جای دهد. بر همین اساس امنیت مقدمه پیشرفت در هر کشوری است.»

سردار ابن‌الرضا یادآور شد: «اگر امنیت نباشد، اقتصاد آسیب خواهد دید و در ادامه سرمایه‌گذاری‌ها کاهش خواهد یافت و علم و فناوری دچار مشکل می‌شود و آرامش مردم از بین می‌رود. بر همین اساس توان دفاعی و

صنعت دفاعی، امروز یکی از ارگان مهم امنیت ملی و یکی از مؤلفه‌های بازدارندگی است.» وی تأکید کرد: «قدرت دفاعی امروز ایران برای جنگ طلبی نیست بلکه برای جلوگیری از جنگ و تجاوز است. هیچ‌گاه آغازگر تجاوز به هیچ کشوری نبوده و نخواهیم بود. ما اهل تجاوز نظامی نیستیم، اما اجازه تجاوز نظامی به سرزمین، استقلال و امنیت کشور را هم نخواهیم داد.»

سردار ابن‌الرضا در ادامه با بیان اینکه تجربه جنگ اخیر درسی بزرگ بود، گفت: «این جنگ برای ملت ایران با همه تلخی‌ها و هزینه‌ها و داغ‌هایی که بر دل ما گذاشت، استعدادهای جوان کشور را به چالش می‌رساند. ما باید از این جنگ بیاموزیم و از دست دادنیم از جمله قائد امت، فرماندهان، دانشمندان، زنان و کودکانی که مظلومانه در این جنگ به شهادت رسیدند و داغ شهدای برای ما فراموش نشدنی است اما در کنار این تلخی بزرگ، موفقیت بزرگ را دید و آن قدرت خودیابوری ملی بود.»

وی خاطرنشان کرد: «این جنگ نشان داد که ملت ایران اگر روزی پای خود بایستد، اگر به جوان خود اعتماد کند و اگر علم و فناوری را به میدان بیاورد و اگر در کنار یکدیگر متحد و منجم باشند، می‌تواند در برابر همه تهدیدات ایستادگی کند.»

سرپرست وزارت دفاع گفت: «دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی، کارخانه‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و مجموعه‌های دفاعی کشور در جنگ اخیر نشان دادند که می‌توانند در عرصه‌های پیچیده علم و فناوری نقش آفرین باشند.»

وی درس دیگر جنگ اخیر را اتحاد و انسجام ملی برشمرد و عنوان کرد: «هرچا ملت و قدرت دفاعی کشور در کنار هم قرار گرفتند، ایران با قدرت، همه ظرفیت‌های خود را در

• برش •

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح:

پاسخ ایران به تهدیدات نوین دشمن ویرانگر است

سردار سرلشکر علی عبداللهی، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در پیامی به سرپرست وزارت دفاع به مناسبت ۳۱ مرداد، روز صنعت دفاعی، هشدار داد: «نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با آمادگی همه‌جانبه هوشمند و روزآمد در تمامی عرصه‌های زمینی، دریایی، هوایی، پدافندی، فضایی و سایبری، هرگونه خطای محاسباتی و تهدیدات متعارف و نوین دشمنان را با پاسخ‌های انقلابی، کوبنده، پشیمان‌کننده و ویرانگر مواجه خواهند ساخت.»

در متن این پیام آمده است: «صنعت دفاعی به عنوان رکنی بی‌بدیل از «قدرت ملی»، نقشی محوری در تحکیم امنیت و عزت ایران اسلامی دارد. آنچه در سال‌های اخیر در این وزارتخانه رقم خورده، فراتر از تولید تجهیزات نظامی، یک انقلاب صنعتی دفاعی بازآرنده است: تحولی راهبردی که طراحی، مدیریت فناوری، اقتصاد دفاع، زنجیره دانش‌بنیان و الگوی تولید هوشمند و تضمین‌گر موفقیت میدان را دربر گرفته و پاسخی هوشمندانه به پیچیدگی‌های جنگ‌های امروز و آینده محسوب می‌شود. بی‌گمان، این بالندگی شکوهمند موهون خلق باور و اراده خوداتکایی توسط سحر کبیر انقلاب، امام خمینی (ره) و هدایت‌های حکیمانه امام شهید انقلاب (قدس سره تشریف) است که با ترمیم قواطع به تجاوز بازآرنده و تأکید بر خودکفایی علمی، زمینه‌ساز ظهور ظرفیت‌های عظیم دفاعی و نهاجمی در حوزه نظامی کشور شدند و امروز ثمره آن در عرصه‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای در دو میدان دفاع مقدس دوم و سوم برابر جنگ تحمیلی آمریکایی-صهیونی آشکارا عزت آفریده است. این جانب با گرامی‌داشت یاد، نام و مجاهدت‌های شهدای حوزه صنعت دفاعی کشور، به‌ویژه شهیدان والامقام نصیرزاده، فخری‌زاده و نامجو، تأکید می‌کنم: «نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با آمادگی همه‌جانبه هوشمند و روزآمد در تمامی عرصه‌های زمینی، دریایی، هوایی، پدافندی، فضایی و سایبری، هرگونه خطای محاسباتی و تهدیدات متعارف و نوین دشمنان را با پاسخ‌های انقلابی، کوبنده، پشیمان‌کننده و ویرانگر مواجه خواهند ساخت.»